

Tractatvs De Sacramentis Et Censvris

Hurtado, Gaspar

Moretus, 1633

Disputatio VIII. De sexto effectu Excommunicationis maioris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94788](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94788)

admissio actiua, vt facta à priuata persona, est actus iurisdictionis seu potestatis Ecclesiasticae.

11 Prædicti tamen actus, vt collatio beneficij, & electio ad illud, præsentatio, & postulatio, & quicumque alius qui sit communicatio, sunt validi,

facti ab excommunicato tolerato, vt de alijs actibus iurisdictionis Ecclesiasticae diximus Difficultate præcedenti ad finem, & ob eandem rationem, quamuis ipse se ingerat ad eos, & in hoc illicitè faciat.

DISPUTATIO VIII.

De sexto effectu Excommunicationis maioris.

DIFFICULTAS I.

Virum Excommunicatio maior priuet actibus iudicij forensis.

1 **C**ONVENIUNT Doctores, excommunicationem maiorem remouere ab omni actu pertinente ad iudicium exterius, seu forense, etiam seculari, vt sunt iudicare, agere, procurare, aduocare, scribere, & testificari. Quod generaliter constat ex eo, quod excommunicatio maior priuat quacumque communicatione cum fidelibus per modum commercij: & specialiter constat ex cap. *Decernimus*. 8. de Sententia excommunicationis, & ex cap. 11. de Exceptionibus, in 6. & ex c. *Veniens*. 38. de Testibus, & ex can. pænult. & vlt. 15. quæst. 6. & ex alijs Iuribus. Vnde potest excommunicato in quacumque parte litis obicere excommunicatio, vt ex tunc repellatur ab exercendo actum aliquem in iudicio; quod sæpe in Iure supponitur. Excommunicatus ergo ad minus illicitè exercet quemcumque actum ex dictis, nisi sit toleratus, & inuitetur ad id ab eis cum quibus communicat eos exercendo. Sed an inualidè, dicemus Difficultatibus sequentibus.

DIFFICULTAS II.

Virum excommunicatus possit exercere actus Iudicis.

2 **E**X dictis Disputatione præcedenti constat, excommunicatum illicitè (& quando est non toleratus) inualidè exercere actus Iudicis Ecclesiastici: modò est difficultas de actibus Iudicis secularis, an eos exercere possit excommunicatus.

Supponimus, excommunicatum non posse licitè exercere actus Iudicis secularis, quia remotio & priuatio, qua priuatur illis, ad minus est prohibitio. Est tamen difficultas, An actus ab illo exerciti sint validi.

Circa quam conueniunt Doctores, esse nullos, si Iudex infurderit per annum in excommunicatione, vt significatur in c. *Excommunicamus*. 13. de Hæreticis. Est tamen difficultas, An etiam sint nulli, quando non infurderit per annum.

3 **V**ictoria in Summa n. 16. de Excommunicatione, docet, non esse nullos, quod sibi deducere videtur ex dicto c. *Excommunicamus*, dum, postquàm credentes, & receptores, & defensores, & fautores hæreticorum excommunicantur, additur pro secularibus, quod si per annum non satisfecerit, & Iudex sit, eius sententia nullam obtineat firmitatem. vbi eo ipso quod pro dictis delictis præter excommunicationem additur dicta pœna annullationis actuum Iudicis, non videtur hæc pœna in-

clusa in excommunicatione, sed addicta Iudici seculari infurdescenti per annum: ergo non eo ipso, quod Iudex secularis sit excommunicatus, eius actus iudiciales sunt nulli, si non infurdescat per annum.

Vasquez verò dub. 5. Suarez disp. 16. sect. 1. & communiter Doctores docent, esse nullos, quod deducitur ex cap. *Decernimus*. 8. de Sententia excommunicationis, & ex cap. 11. de Exceptionibus, in 6. in quibus id generaliter supponitur de actibus à quocumque Iudice factis, & præsertim deducitur ex can. vlt. & pænult. 15. q. 6. dum Pontifex præcepit ne subditi obediant dominis excommunicatis. Id autem quod diximus, post Extravagantem *Ad euitanda*. intelligitur de actibus factis ab excommunicato non tolerato, quia à tolerato facti sunt validi, si à subditis acceptentur.

In dicto autem cap. *Excommunicamus*. adducto à Victoria, plures exprimentur pœnæ pro dictis delictis, ex quibus non pauca generaliter inclusa sunt in ipsa excommunicatione; vt priuatio Ecclesiastica sepultura, non admissio ad publica officia, & repulsio ab aduocando. Et aliae sunt pœnæ particulares, & superadditæ excommunicationi, vt quod excommunicatus sit infamis, & quod sit intestabilis, & quod non possit accedere ad successionem hereditatis; omnes tamen simul non incurruntur ab excommunicato pro dictis, nisi per annum infurderit. & hoc est quod in eo cap. decernitur.

Obseruandum tamen est, quod quamuis excommunicatus non toleratus illicitè assumatur ad officium, aut ad dignitatem cui sit annexa iurdictio adhuc secularis, in quo Doctores conueniunt, quia id est communicare cum illo, non tamen assumitur inualidè ad iurisdictionem secularem, vt contra nonnullos docent Suarez disp. 16. sect. 2. & Suarez, Egidius dub. 1. quia id nullo Iure inualidatur, adhuc c. *Venerabilem*. 34. de Electione, quia in hoc tantum dicitur ad Pontificem pertinere consecrare & coronare Imperatorem, & personam Imperatoris electi examinare, & si excommunicatus aut hæreticus sit, eum repellere, & eius electionem irritare, aut non admittere.

DIFFICULTAS III.

Virum excommunicatus possit esse actor in iudicio.

5 **C**ONVENIUNT Doctores, excommunicatum extra causam suæ excommunicationis (in qua admittendus est vt actor intendens probare, vel non esse excommunicatum, vel esse absoluentum, vt constat ex c. *Per tuas*. 40. de Sententia excommunicationis) non posse licitè esse actorem in iudicio, vt constat ex c. *Decernimus*. 8. de Sententia

excommunicationis; & ex c. 1. de Exceptionibus, in 6. & idem exceptio seu obiectio excommunicationis contra actorem in quacumque parte latae admittitur, ut repellatur à sequentibus, ex dicto c. 1. de Exceptionibus: & quamvis non obiciatur, si excommunicatus est non toleratus, reiiciendus est à Iudice ex officio; si tamen sit toleratus, quamvis possit à Iudice reiici, quia potest non communicare cum illo; non tamen tenetur eum, quamvis publicum, reiicere (nisi ad petitionem partis sufficienter probantis excommunicationem) quia non tenetur eum vitare.

Sed quamvis actio in iudicio sit illicita seu prohibita excommunicato, acta tamen ab eo (quamvis non tolerato) ante repulsum valida perseverant, ut dicitur in dicto cap. 1. de Exceptionibus, ad eum effectum, ut possit ulterius procedi in causa, si ab excommunicatione absoluitur.

DIFFICULTAS IV.

Utrum excommunicatus possit trahi ad iudicium et reus.

7 **C**onueniunt Doctores, excommunicatum, etiam non toleratum, posse trahi ad iudicium ut reum, ut constat ex c. *Intelleximus*. 7. de Iudiciis, ne, ut in eo cap. dicitur, commodum reportet ex sua contumacia: & ipsum posse se defendere, ac si non esset excommunicatus, ut constat ex cap. 8. & ultimo, de Exceptionibus, etiam ante absolutionem, quamvis sua culpa non absoluitur, quia ei conceditur absolute defensio.

Est tamen difficultas, An possit per se ipsum respondere, & se defendere, an solum per procuratorem.

Suarez
Glossa.

Suarez disp. 16. sect. 4. & Glossa in d. cap. *Intelleximus*, docent, posse per se ipsum; quia ei absolute & absque ulla restrictione, permittitur in dictis capp. 8. & ultimo.

Anila.
Decius.

Anila verò cap. 6. disp. 2. dub. 2. & Decius in d. cap. *Intelleximus*, num. 7. docent, non posse, sed tantum per procuratorem, & merito: quia id significatur in dicto c. *Intelleximus*, dum dicitur, quod excommunicatus potest in iudicio conveniri, & debet per alium respondere, quia particula *debet* necessitatem importat, & cadit non solum supra respondere, sed etiam supra particulam *per alium*. & oppositum absque fundamento dicitur; quia quod in illis capp. 8. & ultimo excommunicato verbis absolutis respondere permittatur, non obstat, quia intelligenda sunt servatis dispositis in Iure.

DIFFICULTAS V.

Utrum excommunicatus possit exercere munus tabellionis.

8 **C**onueniunt Doctores, excommunicato non esse licitum munus tabellionis exercere, ut constat ex cap. 1. de Exceptionibus, in 6. & excommunicatum non toleratum admitti non posse à Iudice, bene tamen toleratum, dum ei non opponatur excommunicatio à parte. Est tamen difficultas, An instrumenta ab excommunicato facta sint valida.

Henric.
Anila.

Henriquez lib. 13. c. 9. Anila c. 6. disp. 6. dub. 5.

Ægidius dub. 11. & communiter Doctores contra. Rebuffum, docent esse nulla, & merito: quia, ut dicitur in c. *Nullus*. 3. q. 4. à nemine credenda sunt, quæ ab anathematizatis dicuntur vel conscribuntur; ergo eorum instrumenta non sunt valida, quia valor eorum in hoc consistit, quod eis sit creditum: quod est verum etiam de instrumentis factis à tolerato; quia non est obligatio ei credendi, sicut nec communicandi cum illo.

Instrumentum ergo ab excommunicato adhibito tolerato factum reiici potest in iudicio, utpote nullum: addunt tamen Ægidius & alij, quod si non reiiciatur, erit validum, sumpto argumento à factis actoris excommunicati, quæ dum non repelluntur, valida sunt, sed hoc additur absque sufficienti fundamento, quia pro nullitate instrumenti tabellionis est expressus canon, & non pro valore quando non repellitur, & est expressus pro valore factorum ab actore quando non repelluntur.

Vnde nos addimus, tabellionem excommunicatum non posse stipendium, saltem ordinatum, accipere pro instrumento, utpote nullo & inutili.

DIFFICULTAS VI.

Utrum excommunicatus possit esse testis.

Conueniunt Doctores, excommunicatum non posse licite testificari, neque in iudicio nec extra (nisi in casu fidei, ex cap. in *Fidei*, de Hæreticis, in 6.) quia ei est prohibita communicatio, quod specialiter supponitur in cap. *Veniens*. 38. de Testibus: neque posse licite admitti ad testificandum, quando est non toleratus, quia est prohibita communicatio cum illo; quod specialiter supponitur in c. *Decernimus*. 8. de Sententia excommunic. in 6.

Addimus contra nonnullos, ut optime Val. quez dub. 5. testimonium excommunicati esse nullum, cum ei credendum non sit, ut dicitur in can. *Nullus*. 3. q. 4. quod contra Ægidium & alios verum existimamus, etiam si non repellatur; ut potest non repelli quando testis est toleratus; licet diximus de instrumento tabellionis qui est testis qualificatus. Et id etiam existimamus verum, quamvis testis sit toleratus, quia ei, quamvis tolerato, non est obligatio credendi; valor autem testimonij consistit in eo quod ei debeat credi.

DIFFICULTAS VII.

Utrum excommunicatus possit esse Aduocatus.

Conueniunt Doctores, excommunicatum non posse licite aduocare (nisi quando est toleratus, & inducitur à fidelibus) & quando non est toleratus, non posse licite admitti ad id, ut supponitur in cap. *Decernimus*. 8. de Sententia excommunic. in 6. Quod si à Iudice de facto admittatur, & ei non obiciatur excommunicatio, patrocinia ab ipso facta valida sunt, quia nullibi irritantur; si tunc poterit pro illis stipendium accipere, non verò pro factis postquam ei obiecta est excommunicatio; & repelluntur, quia tunc sunt inutilia ad decisionem causæ. Idem quoque, & eadem proportionem dicendum est de procuratore excommunicato.

DISPV.